

**Слово на ректора проф. Анастас Герджиков на академичното
тържество по повод патронния празник на
Софийския университет „Св. Климент Охридски“**

**Уважаема госпожо Фандъкова,
Ваши превъзходителства,
Скъпи колеги,
Уважаеми гости,**

На 25 ноември честваме патронния празник на Софийския университет "Св. Климент Охридски". Правим това от 1902 г. с малки прекъсвания. Едно от тях, при временната промяна на календара, премества празника на 8 декември. При възстановяването на Юлианския календар празникът се връща на 25 ноември, а датата 8 декември Университетът великодушно подарява на цялата българска академична общност и така възниква студентският празник.

Имаме за патрон Св. Климент Охридски - една високо духовна личност с голям културен принос, дала много на славянските народи. Всеотдайната му служба на просветата и науката го прави най-подходящия патрон за Университета, чиято мисия е да бъде основният национален висш образователен, научноизследователски, културен и информационен център с високо международно признание и широко културно и обществено значение, който формира ядрото на българската интелигенция и просвещава българското национално самосъзнание, допринася решително за българското участие в световното развитие на науката и образованието и е призван да съхранява, обогатява и пренася през вековете знанието и човешкия стремеж към истината и познанието.

Днес ясно съзнаваме, че за изпълнение на тази мисия отдавна е назряла необходимостта да бъде приета цялостна Стратегия за развитието на СУ "Св. Климент Охридски". За изготвяне на Стратегията е нужен задълбочен, системен и честен анализ на постиженията и проблемите на Университета, на обкръжаващата го среда и на тенденциите за развитие.

Стратегията трябва да очертае дългосрочна визия и приоритетни области за развитието на Алма Матер в образователната и научната сфера и да предложи идеи и мерки за повишаване на качеството на образованието и на научните изследвания, за привличане на студенти, проекти и финансиране, за структурната и кадровата политика и за подобряване на позицията на Софийския университет в световните класации.

Основна задача трябва да бъде издигането на публичния образ на Университета. Необходима ни е концепция за представяне на цялостния облик и постиженията на Софийския университет като водещ образователен, научен и културен център. Ежегодно Университетът е домакин на близо 1 000 културни и научни прояви, които трябва да получат по-широко публично отразяване.

Всяка година Климентовите дни се превръщат в такова културно събитие с богата програма. Нека обявим цялата следваща година, когато честваме 1100 години от успението на Св. Климент за Година на Св. Климент Охридски. Нека почетем нашия патрон с много и разнообразни инициативи, които да покажат резултатите от нашата образователна, научна и културна дейност и ползата за обществото от нея. Да използваме по-пълно възможностите на факултетите, на Университетското радио и Университетската телевизия за популяризиране на дейностите на Университета, на Културния център и на Университетския театър "Алма Алтер" за привличане на нова публика.

Университетът трябва да бъде храм на разума и духовността и да работи в ритъм с пулса на обществото, за да спечели с високо качество на образованието и на научните изследвания и със силно публично присъствие доверието и уважението на българското общество и да утвърди авторитета си.

Непосредственото предизвикателство за Софийския университет е задачата да запази своите високи изисквания към качеството на образованието и научната дейност и да продължи успешно развитието си като най-стар, най-голям и най-престижен изследователски университет у нас.

В днешната трудна ситуация е необходимо да направим ясен анализ, да установим кое в дейността ни е било полезно и кое се е оказало неправилно, да намерим нови пътища за развитие, да изготвим комплекс от мерки и с общи усилия да ги осъществим.

Необходима е много по-интензивна работа с Министерството на образованието и науката и с другите държавни институции за формиране и реално изпълняване на държавната политика в областта на висшето образование и науката. Софийският университет трябва да бъде инициатор и постоянен партньор при взимането на решения и чрез своите експерти да участва във формирането на тази политика.

Университетът няма нужда да бъде обявен за специален или за най-добър в България. Правилният път е да настояваме за ясни и справедливи правила, които да стимулират най-добрите. Това означава:

- приемане на национални критерии за присъждане на научни степени и назначаване на академични длъжности;
- значително диференциране на финансирането на висшите училища според качеството на образованието и реализацията на завършилите;
- диференциране на финансирането и за научна дейност въз основа на обективни показатели за постигнатите резултати;
- целево финансиране на стратегически за страната направления и специалности.

Такива мерки ще стимулират качеството на образованието и на научните изследвания, защото сегашният модел на финансиране е модел на уравниловка и не стимулира, а демотивира висшите училища.

От своя страна ние трябва да пренесем тази държавна политика вътре в Университета и да стимулираме най-добрите звена и най-добрите преподаватели и изследователи.

Необходимо е да изясним истинските приноси и разходи на всяко звено, специалност и магистърска програма.

Да оптимизираме работата си, да преодолеем дублирането на дейности и да адаптираме учебните планове и програми към потребностите на обществото.

Да въведем взискателна и справедлива атестация и диференциране на възнагражденията според приносите и резултатите.

Да постигнем справедливо разпределение на средствата за научноизследователска дейност и институционални механизми за стимулиране на изследвания с обществен ефект и международна значимост и видимост.

Да осигурим средства от Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" и от другите оперативни програми и да участваме активно в изграждането на центрове за върхови постижения и за компетентност заедно с нашия естествен партньор – Българската академия на науките.

Да привлечем повече и най-добрите студенти.

С други думи, да постигнем финансово ефективна образователна и научна дейност с високо качество.

Вярвам, че заедно можем да постигнем всичко това, вярвам, че България има нужда от такъв университет, вярвам, че имаме мисия, достойна за нашия патрон- Св. Климент Охридски!